

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 96
Χειμώνας 2021 - 2022

Κοινή γνώμη στην Ευρωπαϊκή Ένωση

Εθνική Έκθεση Ελλάδα

Έρευνα: Ιανουάριος – Φεβρουάριος 2022

Η έρευνα αυτή έγινε κατόπιν αιτήματος και υπό τον συντονισμό της Γενικής Διεύθυνσης Επικοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ανάλυση αυτή έγινε για την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα από την Όλγα Σταυροπούλου, Μίλητος Συμβουλευτική.

Αυτό το έγγραφο δεν αντιπροσωπεύει την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι ερμηνείες και οι απόψεις που περιέχονται σε αυτό είναι αποκλειστικά των συγγραφέων.

Τίτλος έργου

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο Winter 2021-2022

Κοινή γνώμη στη Ευρωπαϊκή Ένωση

Γλωσσική εκδοχή

Ελληνικά

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2022

<https://www.europa.eu/eurobarometer>

Φωτογραφίες: Getty Images

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
I. ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ	6
II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	9
III. ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ	12
IV. COVID-19	14
ΕΠΙΛΟΓΟΣ	16

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τακτικό Ευρωβαρόμετρο 96 Χειμώνας 2021 - 2022

Το «Τακτικό Ευρωβαρόμετρο ΕΒ96» διεξήχθη δια ζώσης από την Kantar στο διάστημα 18 Ιανουαρίου – 4 Φεβρουαρίου 2022, κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Γενική Διεύθυνση Επικοινωνίας). Η έρευνα διεξήχθη στα 27 κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις 5 υποψήφιες προς ένταξη χώρες (Αλβανία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, Σερβία και Τουρκία), στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Κοσσυφοπέδιο (η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244(1999) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη Διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου).

Στο ελληνικό τμήμα της έρευνας συμμετείχαν 1.011 πολίτες, από ολόκληρη την ελληνική επικράτεια. Όπου χρησιμοποιείται ο όρος «ευρωπαίοι πολίτες» ή «υπόλοιποι ευρωπαίοι πολίτες» αναφέρεται στον ευρωπαϊκό μέσο όρο (ΕU27), δηλαδή στα αποτελέσματα που καταγράφηκαν στα 27 κράτη-μέλη. Επίσης, οι ενδείξεις (+) και (-) αποτυπώνουν συγκρίσεις, δηλαδή την αύξηση ή μείωση των ποσοστιαίων μονάδων που καταγράφηκαν σε προηγούμενη έρευνα (ΕΒ94 – Χειμώνας 2021), συγκριτικά με την παρούσα, σε πεδία που συμπίπτουν και παρουσιάζουν ενδιαφέρον.

Ι. ΓΕΝΙΚΟΤΕΡΟ ΑΙΣΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

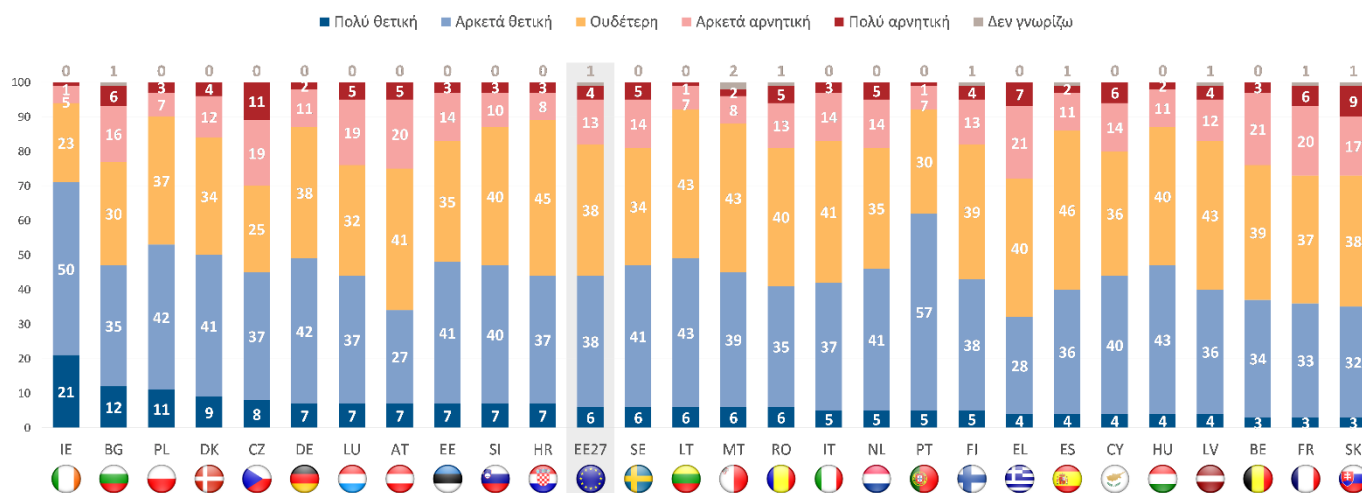
1. Η εικόνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Θετική εικόνα για την Ευρωπαϊκή Ένωση εκφράζουν 44% των ευρωπαίων πολιτών (EU), με το αντίστοιχο ελληνικό ποσοστό να διαμορφώνεται στο 32%. Αντίστοιχα, αρνητική εικόνα εμφανίζεται να έχει 17% των ευρωπαίων πολιτών και 28% των Ελλήνων, με το ελληνικό ποσοστό να σημειώνει αύξηση τεσσάρων ποσοστιαίων μονάδων από την προηγούμενη έρευνα (EB94 – Χειμώνας 2021). Ουδέτερη στάση (ούτε θετική ούτε αρνητική) έχει το 40% των Ελλήνων ερωτηθέντων, και 38% συνολικά των Ευρωπαίων πολιτών.

Τα θετικά αποτελέσματα που έχει επιτύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ιεραρχούνται σύμφωνα με τη σπουδαιότητά τους, με την ελεύθερη κυκλοφορία ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών εντός της Ε.Ε. (EL:48%-10, EU27:53%-1) και τη διασφάλιση της ειρήνης μεταξύ των κρατών-μελών της Ε.Ε. (EL:43%-14, EU27:47%-5) να βρίσκονται σταθερά στις υψηλότερες θέσεις, και το ευρώ να ακολουθεί με σημαντικά υψηλότερο ποσοστό από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EL:35% EU27:22%).

Στη συνέχεια, εμφανίζονται όπως ιεραρχούνται από τους ερωτηθέντες πολίτες, η αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε. (EL:21%+10, EU27:22%+3), το επίπεδο κοινωνικής πρόνοιας στην Ε.Ε. π.χ. υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, συντάξεις (EL:20%-4, EU27:17%-7), η φροντίδα για την ευημερία των ανθρώπων (EL:18%, EU27:11%), τα εκπαιδευτικά προγράμματα ανταλλαγής όπως το ERASMUS (EL:17%-1, EU27:19%), καθώς και η προστασία του περιβάλλοντος (EL:17%, EU27:14%). Η οικονομική δύναμη της Ε.Ε. εμφανίζει σημαντική πτώση -22 μονάδων συγκριτικά με την προηγούμενη έρευνα του Ευρωβαρομέτρου Χειμώνας 94 (EL:37%, EU:23% - EL:15%, EU27:21%), καθώς και η πολιτική και διπλωματική επιρροή της Ε.Ε. στον υπόλοιπο κόσμο (-12 μονάδες) (EL:14%, EU27:19%). Τέλος, η Κοινή Γεωργική Πολιτική εξακολουθεί να αξιολογείται χαμηλά (EL:7%+1, EU27:9%-2).

D78 Γενικά, η εικόνα που έχετε για την ΕΕ είναι πολύ θετική, αρκετά θετική, ουδέτερη, αρκετά αρνητική ή πολύ αρνητική; (%)

Με το 2022 να σηματοδοτεί την 20ή επέτειο από την πρώτη **κυκλοφορία των χαρτονομισμάτων και των κερμάτων του ευρώ στις χώρες που ανήκαν τότε στην ευρωζώνη**, οι Έλληνες πολίτες πιστεύουν ότι στη διάρκεια αυτών των ετών, η επιρροή του ευρώ ήταν θετική για την οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (θετική EL:56%, EU27:63% | αρνητική EL:24%, EU27:21% | ουδέτερη EL:5%, EU27:18%). Διαφορετική άποψη, έχουν για την επιρροή του ευρώ στην οικονομία της Ελλάδας καθώς την αξιολογούν ως αρνητική (EL:55%, EU27:33%), ενώ θετική τη βρίσκει το 22% των Ελλήνων, με τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο (για την εκάστοτε χώρα) να διαμορφώνεται σε αισθητά υψηλότερο ποσοστό (EU27:53%). Καμία επιρροή (ουδέτερη) του ευρώ πιστεύει το 22% των Ελλήνων ερωτηθέντων και μόλις 9% των Ευρωπαίων πολιτών.

Οι Έλληνες ερωτηθέντες, συγκριτικά με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους πολίτες, εκφράζουν υψηλότερα ποσοστά δυσαρέσκειας για τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία τόσο στην Ελλάδα όσο και την Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα, αν και καταγράφεται πτώση -5 μονάδων του ποσοστού δυσαρέσκειας (συγκριτικά με EB94) για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η δημοκρατία στην Ε.Ε., παραμένει το υψηλότερο (αρνητικό) ποσοστό της έρευνας και κατά 21 μονάδες υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (EL:61%-5, EU27:40%). Σχετικά με τον τρόπο που λειτουργεί η δημοκρατία στην Ελλάδα, τα ποσοστά δυσαρέσκειας παραμένουν στα ίδια επίπεδα (EL:68%, EU27:43%).

Επιπλέον ενισχυμένη (+3 μονάδες) και σε ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό εμφανίζεται η εκτίμηση των Ελλήνων πολιτών, ότι η **Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει τη δύναμη και τα εργαλεία να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των πολιτών της στην παγκόσμια οικονομία** (EL:84%, EU27:69%). Τέλος, σταθερή και στο ίδιο ποσοστό με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, είναι η πεποίθηση των Ελλήνων ότι **μόνο εντός της Ε.Ε.** (EL:64%, EU27:64%) **μπορεί η Ελλάδα να αντιμετωπίσει καλύτερα το μέλλον, σε ένα πλαίσιο ασφάλειας και επιδίωξης κοινών συμφερόντων.**

2. Ευρωπαϊκή Ιθαγένεια: αίσθηση του «ανήκειν» & δικαιώματα

Σχεδόν έξι στους δέκα Έλληνες ερωτηθέντες **αισθάνονται πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης** (EL:57% -7, EU27:71% -3), αν και συνεχίζουν να πιστεύουν ότι τα συμφέροντα της χώρας τους δεν λαμβάνονται όσο θα έπρεπε υπόψη στην Ε.Ε. (EL:65% -8, EU27:35% -1). Τα κυριότερα δε στοιχεία που ενισχύουν την αίσθηση του «ανήκειν» και της κοινότητας αντιστρέφονται -σε σχέση με την έρευνα του 2021- με τον πολιτισμό να εμφανίζεται πλέον ως το βασικότερο στοιχείο που τους συνδέει με την Ε.Ε. (EL:41%, EU27:24%) και την οικονομία να ακολουθεί (EL:37%, EU27:23%). Τα υπόλοιπα στοιχεία που ενισχύουν το αίσθημα του «ανήκειν» μεταξύ των πολιτών της Ε.Ε. είναι η αντίληψη ενός ενιαίου γεωγραφικού χώρου (EL:28%, EU27:19%), η κοινή ιστορία (EL:26%, EU27:22%) και κοινές αξίες (EL:26%, EU27:23%), το κράτος δικαίου (EL:17%, EU27:21%), ο αθλητισμός (EL:17% +6, EU27:16% +2), οι εφευρέσεις η

επιστήμη και η τεχνολογία (EL:17% +5, EU27:13% +1) που επίσης παρουσιάζουν αύξηση, η θρησκεία (EL:15%, EU27:8%), η αλληλεγγύη που διακρίνει τις ευρωπαϊκές κοινωνίες που παρουσιάζει πτώση (EL:15%-7, EU27:19%-1), η εκπαίδευση (EL:15%, EU27:14%), οι γλώσσες (EL:8%, EU27:8%), η υγειονομική περίθαλψη και οι συντάξεις (EL:6%, EU27:12%) καθώς και η μέριμνα για το περιβάλλον (EL:19% +10, EU27:16% +2). Έλληνες και λοιποί Ευρωπαίοι πολίτες **εκφράζουν την επιθυμία να μαθαίνουν ολόένα και περισσότερα για τα δικαιώματά τους ως ευρωπαίοι πολίτες** (EL:74% -9, EU27:67% -5), ειδικότερα δε καθώς εκτιμούν ότι δεν τα γνωρίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό (EL:53% +5, EU27:43% +5). Ωστόσο πολλοί είναι κι εκείνοι που δηλώνουν ότι έχουν ικανοποιητική γνώση των δικαιωμάτων τους ως ευρωπαίοι πολίτες (EL:47% -5, EU27:56% -5).

3. Εμπιστοσύνη στους θεσμούς και τα θεσμικά όργανα

Εμπιστοσύνη εκφράζεται μόνο στο θεσμό της υγείας και του ιατρικού προσωπικού από οχτώ στους δέκα Έλληνες και ευρωπαίους πολίτες (EL:73%, EU27:78%), με όλους τους άλλους θεσμούς που παραθέτει η έρευνα να συγκεντρώνουν υψηλά ποσοστά δυσπιστίας. Είναι προφανές ότι η διαχείριση της πανδημίας του κορωνοϊού που κλήθηκε να αντιμετωπίσει το υγειονομικό προσωπικό, επιδοκιμάζεται με την ψήφο εμπιστοσύνης που εκφράζεται από την πλειοψηφία των ερωτηθέντων της έρευνας, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Γενικότερα, **σε εθνικό επίπεδο η δυσπιστία παραμένει σε υψηλά επίπεδα**, με τους Έλληνες να μην εμπιστεύονται κανένα από τους υπόλοιπους θεσμούς της έρευνας και συγκεκριμένα τα πολιτικά κόμματα (EL:88%, EU27:75%), την ελληνική κυβέρνηση (EL:72%, EU27:60% εκάστοτε εθνική κυβέρνηση), τη Βουλή των Ελλήνων (EL:68%, EU27:58% εκάστοτε εθνική βουλή), τη δημόσια διοίκηση (EL:70%, EU27:44%), και τις περιφερειακές/τοπικές δημόσιες αρχές (EL:62%, EU27:39%). **Αναφορικά με την Ευρωπαϊκή Ένωση, αν και εκφράζουν δυσπιστία, παρατηρείται σταθερή μείωση του αρνητικού ποσοστού** (EL:59%, EU27:44%).

Όσον αφορά δε στη δυσπιστία των Ελλήνων απέναντι στα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης παραμένουν, για μια ακόμη χρονιά, τα υψηλότερα της έρευνας: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (EL:70% +4, EU27:43%), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (EL:62% -3, EU27:39%), Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (EL:54% -1, EU27:39%).

Σχετικά με την εμπιστοσύνη των Ελλήνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα θεσμικά της όργανα, αν και χαμηλή, είναι υψηλότερη από αυτήν απέναντι στα εθνικά θεσμικά όργανα.

Εμπιστοσύνη εκφράζεται για την υγεία και το ιατρικό προσωπικό (EL:73%, EU27:78%), τον στρατό (EL:86% +6, EU27:73% -1), την αστυνομία (EL:71% +15, EU27:70% +1) και το θεσμό της δικαιοσύνης (EL:61% +11, EU27:54% +2).

Έλλειμμα εμπιστοσύνης καταγράφεται απέναντι και στα ελληνικά ΜΜΕ, με το ποσοστό της τηλεόρασης να παραμένει σταθερά το υψηλότερο αρνητικό της έρευνας (EL:73%, EU27:47%), ενώ στα ίδια επίπεδα με αυτά της προηγούμενης έρευνας ακολουθούν ο γραπτός τύπος (EL:58% +4, EU27:45% +3), τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (EL:52%, EU27:68%), και το ραδιόφωνο (EL:50% -1, EU27:38% +3).

Ωστόσο συνεχίζουν να έχουν **εμπιστοσύνη στο διαδίκτυο** σε αντίθεση με τους υπόλοιπους Ευρωπαίους (EL:55%, EU27:35%).

Σταθερή εμφανίζεται η αντίληψη των Ελλήνων ότι **οι πληροφορίες που παρέχουν τα ελληνικά μέσα μαζικής ενημέρωσης είναι αναξιόπιστες** (EL:57%, EU28:35%) και αλλοιωμένες λόγω χειραγώγησης από πολιτικά/οικονομικά/εμπορικά συμφέροντα (EL:81% το μεγαλύτερο αρνητικό της έρευνας, EU27:51%). Αντίστοιχα πιστεύουν ότι λαμβάνουν διαστρεβλωμένες ή ψευδείς πληροφορίες και ειδήσεις (EL:87%, EU27:70%). Το ποσοστό που δηλώνει δε ότι εύκολα αναγνωρίζει πότε αυτό συμβαίνει εμφανίζεται μειωμένο σε σχέση με την προηγούμενη έρευνα (EL:68% -13, EU27:62% -3). Σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κινείται και το ποσοστό των Ελλήνων που πιστεύει ότι το φαινόμενο αυτό πλήττει σοβαρά τη δημοκρατία (EL:91%, EU27:81%) και τη χώρα (EL:91%, EU27:78%).

Το διαδίκτυο εμφανίζεται ως πρώτη επιλογή των Ελλήνων για την ενημέρωσή τους για τα τεκταινόμενα στην Ε.Ε. σημειώνοντας όμως σημαντική μείωση σε σχέση με την προηγούμενη έρευνα (EL:59% -11, EU27:48% -7), με περισσότερους πλέον να αντλούν πληροφόρηση μέσα από τις συζητήσεις με συγγενείς / φίλους / συνάδελφους (EL:52% +16, EU27:29%), ενώ η τηλεόραση, το ραδιόφωνο και ο γραπτός τύπος περνούν στην 3^η θέση προτίμησης για την ενημέρωσή τους (EL:48% -5, EU27:53% -1).

Ακολουθούν οι ενημερωτικοί ιστότοποι, ειδησεογραφικά περιοδικά (EL:41%, EU27:30%), τα κοινωνικά δίκτυα στο διαδίκτυο (EL:31%, EU27:15%), και τέλος τα ιστολόγια (EL:21%, EU27:3%-1). Σε κάθε περίπτωση, το **έλλειμμα ενημέρωσης των Ελλήνων για τα ευρωπαϊκά θέματα παραμένει υψηλό** (EL:71% -13) | αθροιστικά «όχι και τόσο καλά ενημερωμένοι» + «καθόλου ενημερωμένοι» EU27:64% -5).

Ειδικότερα για τα κοινωνικά δίκτυα, 75% του ελληνικού δείγματος (EU60%) θεωρεί ότι προσφέρουν ένα σύγχρονο τρόπο για να είναι κάποιος ενήμερος για τα πολιτικά ζητήματα. Αν και θεωρούν ότι η ενημέρωση για τα πολιτικά ζητήματα από τα κοινωνικά δίκτυα δεν είναι αξιόπιστη (EL:50%, EU60%), πιστεύουν ότι μπορούν να κάνουν τους ανθρώπους να ενδιαφερθούν για τα πολιτικά ζητήματα (EL:63%, EU27:62%) και ότι εν τέλει αποτελούν ένα καλό τρόπο να εκφέρει κάποιος τη γνώμη του για πολιτικά θέματα (EL:68%, EU27:57%).

II. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Ποιότητα ζωής και προσδοκίες

Ικανοποιημένοι από την καθημερινή τους ζωή εμφανίζονται οι Έλληνες (EL:55%), με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο «ικανοποίησης» να διαμορφώνεται σε αισθητά υψηλότερο επίπεδο (EU27:81%), παρόλο που δεν θεωρούν ότι η κατάσταση που βρίσκεται η Ελλάδα είναι ικανοποιητική (EL:83% υψηλότερο αρνητικό ποσοστό της έρευνας μαζί με αυτό της Βουλγαρίας, EU27:55% εκάστοτε εθνική κατάσταση).

Γενικότερα, οι Έλληνες στη συντριπτική τους πλειονότητα, εννέα στους δέκα, βρίσκουν την ελληνική οικονομία να μην είναι σε καλή κατάσταση («κακή», EL:89% -1, EU27:59% -10 για εκάστοτε εθνική οικονομία), καταγράφοντας το υψηλότερο αρνητικό ποσοστό στην παρούσα έρευνα.

Το ποσοστό των Ελλήνων που δηλώνουν ότι η ποιότητα της ζωής τους έχει υποστεί επιδείνωση είναι το υψηλότερο της έρευνας (EL: 85% +8, EU27:55% +1). Ωστόσο, σε βάθος ενός χρόνου από την περίοδο που πραγματοποιήθηκε η έρευνα, πιστεύουν ότι οι συνθήκες διαβίωσής τους θα είναι οι ίδιες (EL:55%, EU27:56%), σε αντίθεση με ποσοστό 22% που προβλέπει επιδείνωση (EU27:15%).

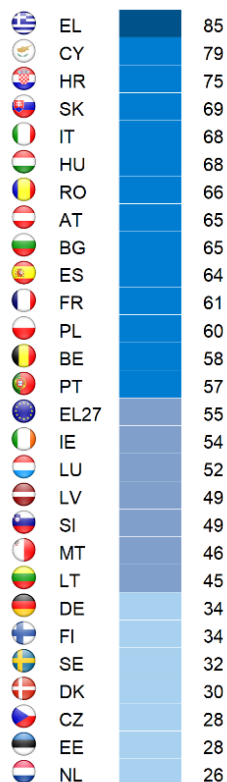
Σχετικά με την κατάσταση της εθνικής οικονομίας, οι Έλληνες ερωτηθέντες προβλέπουν ότι θα είναι ίδια ή χειρότερη (37%), με τα αντίστοιχα ποσοστά για τους ευρωπαίους πολίτες να διαμορφώνονται στο 38% (ίδια) και 28% (χειρότερη) για την κατάσταση της εκάστοτε εθνικής οικονομίας.

Σχετικά με τα οικονομικά της οικογένειας και του νοικοκυριού ένας στους δύο Έλληνες φαίνεται να αγωνιά για την κάλυψή τους (EL:49% -5, EU27:26%). Μάλιστα, παρατηρείται αύξηση του ποσοστού όσων δυσκολεύονται να πληρώσουν τους μηνιαίους λογαριασμούς (EL:77% +8 αθροιστικά: δηλ. 29% τις περισσότερες φορές & 48% κατά καιρούς, EU27:33%). Μόνο 23% φαίνεται να μην αντιμετωπίσει καμία δυσκολία στην πληρωμή των λογαριασμών, με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο να απέχει σημαντικά (EL:23%-8, EU27:66%-1).

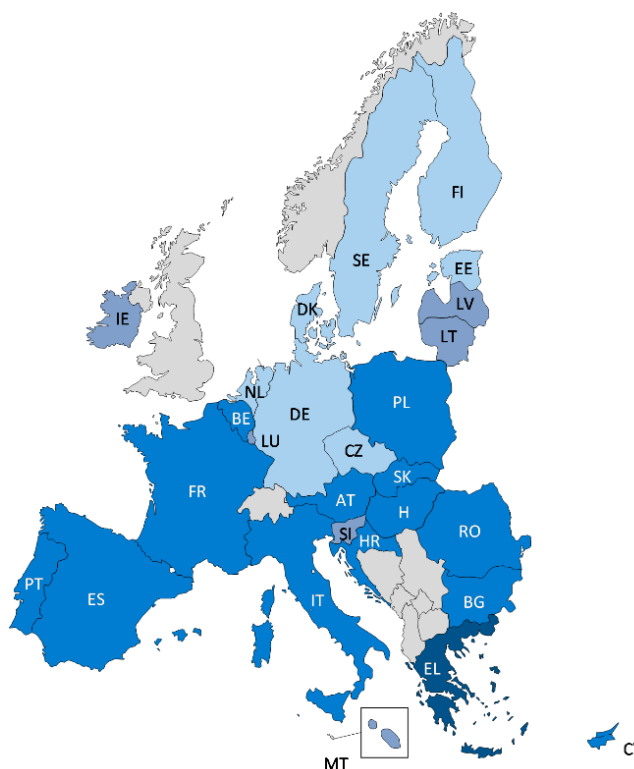
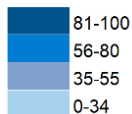
Τέλος, οι Έλληνες εμφανίζονται λιγότερο καθησυχασμένοι από τους υπόλοιπους ευρωπαίους σχετικά με την οικονομική κατάσταση της οικογένειάς τους (EL:50% +4, EU27:72% +4).

QC6.1 Για καθεμία από τις ακόλουθες δηλώσεις, παρακαλώ πείτε αν συμφωνείτε απολύτως, αν τείνετε να συμφωνείτε, αν τείνετε να διαφωνείτε ή αν διαφωνείτε απολύτως.

Γενικά, όσον αφορά στην ποιότητα της ζωής σας, τα πράγματα ήταν καλύτερα πριν (% - Σύνολο 'Συμφωνώ')

Υπόμνημα χάρτη

2. Σημαντικότερα θέματα για την Ελλάδα & Ε.Ε.

Διευκρινίζεται ότι η έρευνα διεξήχθη πριν τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, καθώς και πριν την ενεργειακή κρίση που προκάλεσε πρωτοφανή άνοδο των τιμών, του πληθωρισμού και του κόστους διαβίωσης. Συνεπώς η έρευνα καταγράφει τις προκλήσεις όπως τις αξιολόγησαν εκείνη την περίοδο οι ερωτηθέντες, τόσο σε εθνικό όσο και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Σημαντικότερα θέματα για την Ελλάδα αποτελούν η υγεία (EL:41% -3, EU:32% -10), **η οικονομία** (με σημαντική πτώση του ποσοστού σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, EL:40% -19, EU27:19% -14), **η ανεργία** (EL:34% -3, EU27:14% -11), και η άνοδος των τιμών, ο πληθωρισμός και το κόστος διαβίωσης (EL:32% EU27:41%). Ακολουθούν, με ποσοστά ίσα ή μικρότερα του 10% το μεταναστευτικό, το δημόσιο χρέος (πλέον κάτω από 10%), η εγκληματικότητα, το εκπαιδευτικό σύστημα, η φορολογία, οι συντάξεις, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η παροχή ενέργειας, η τρομοκρατία και η στέγαση.

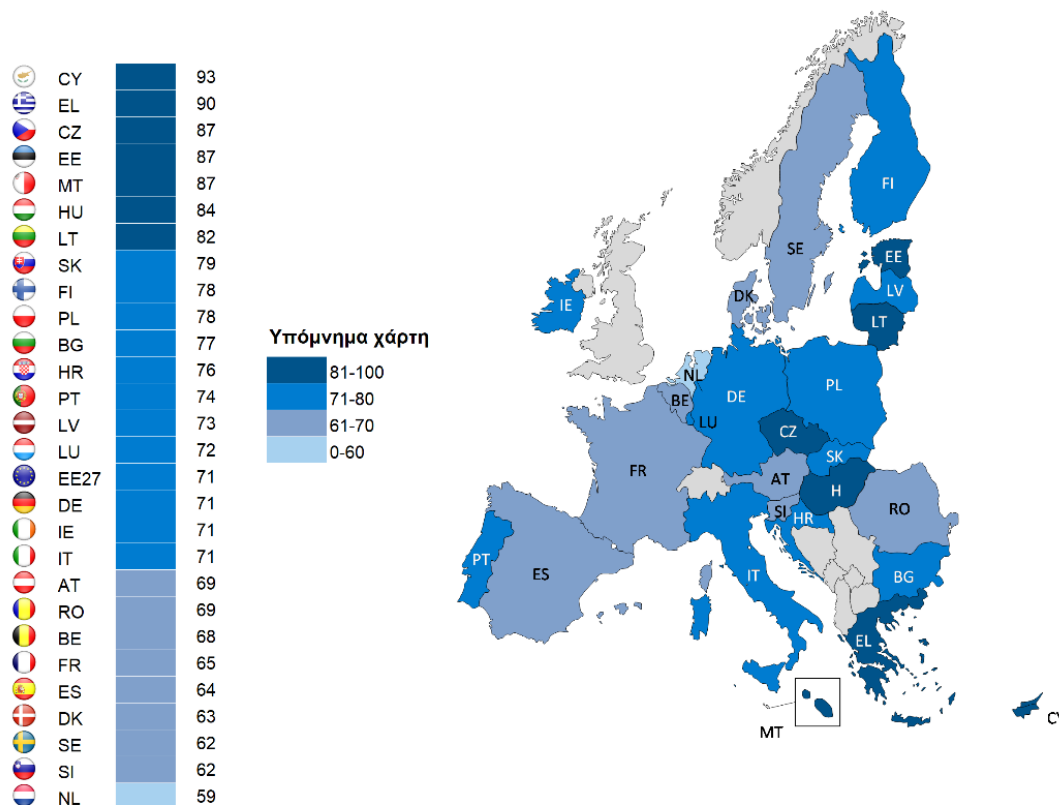
Και σε επίπεδο Ε.Ε., η υγεία αποτελεί πλέον τη σημαντικότερη πρόκληση για την Ένωση (EL:38% -4, EU27:21% -17), και ακολουθούν όπως ιεραρχήθηκαν από τους ερωτηθέντες, η δημοσιονομική κατάσταση των κρατών-μελών (EL:27% -8, EU27:18% -3), το μεταναστευτικό που έχει μετακινηθεί από την 1^η στην 3^η θέση (EL:24%, EU27:22% +4), η οικονομική κατάσταση

(EL:21% -18, EU27:21% -14), η επιρροή της Ε.Ε. στον κόσμο (EL:17% +5, EU27:12% +3), η άνοδος των τιμών, του πληθωρισμού και του κόστους διαβίωσης (EL:16%, EU27:24%), η προστασία του περιβάλλοντος και η κλιματική αλλαγή (EL:15% +7, EU27:26% +6), και η ανεργία (EL:12% -3, EU27:8% -7). Ακολουθούν με ποσοστά ίσα ή μικρότερα του 10%, η παροχή ενέργειας, η τρομοκρατία, και η εγκληματικότητα, η φορολογία και οι συντάξεις.

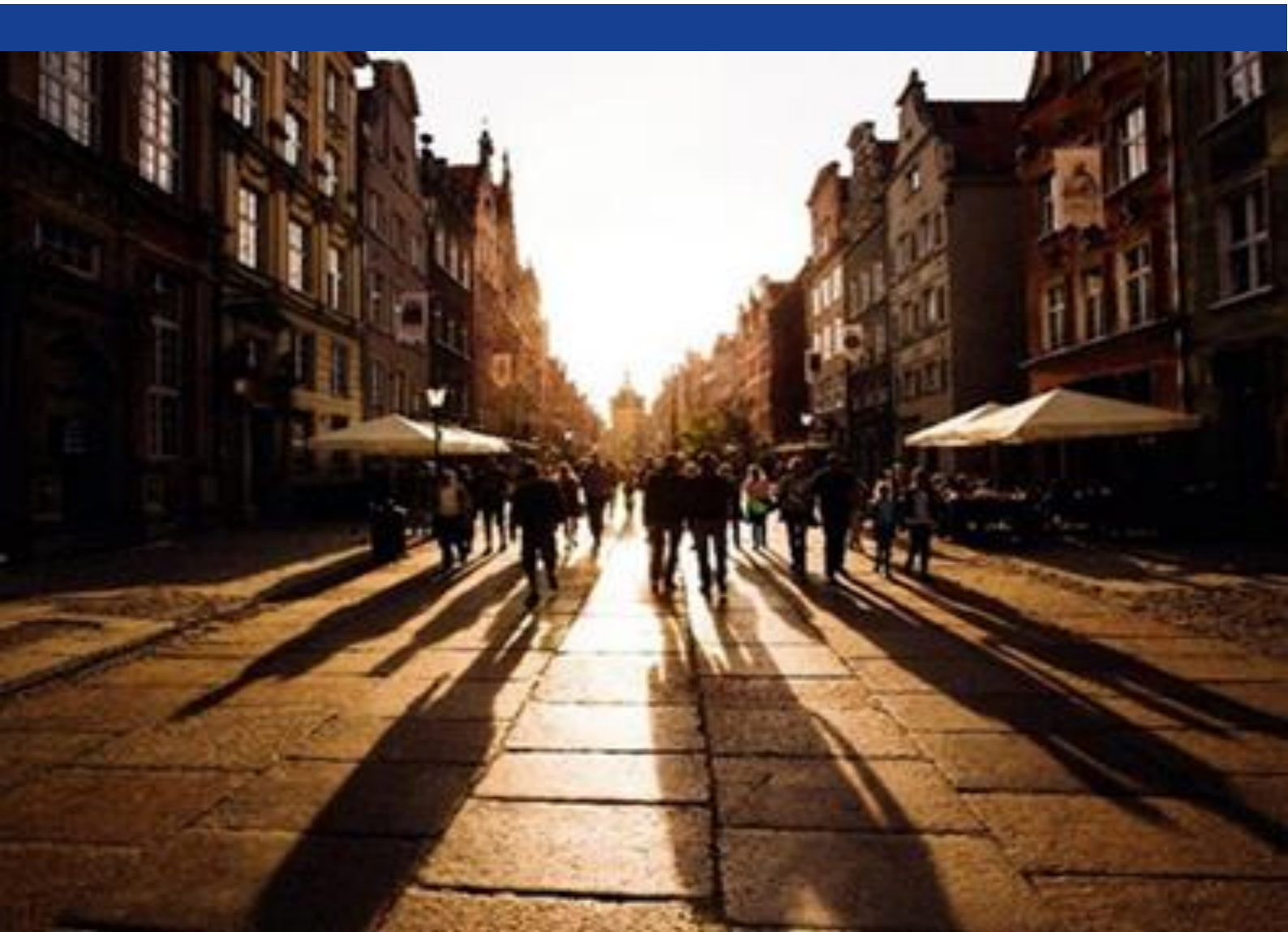
Παρά το γεγονός ότι το μεταναστευτικό δεν αξιολογείται πλέον ως το σημαντικότερο πρόβλημα, Έλληνες και οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι πολίτες υποστηρίζουν σθεναρά την **ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων της Ευρωπαϊκής Ένωσης με περισσότερους ευρωπαϊούς συνοριοφύλακες και ακτοφύλακες**. Το ελληνικό ποσοστό είναι το 3^ο υψηλότερο της έρευνας μετά από αυτό της Κύπρου και της Σλοβακίας (EL:90%, EU27:71%).

Τέλος, διαπιστώνεται ότι Έλληνες και λοιποί ευρωπαίοι πολίτες συμφωνούν ως προς την κατάσταση της ευρωπαϊκής οικονομίας αξιολογώντας την οι μισοί θετικά EL:47% +12, EU27:45% +13, και οι άλλοι μισοί αρνητικά EL:47% -14, EU27:44% -16.

QB7.2 Και ποια είναι η γνώμη σας για καθεμία από τις ακόλουθες δηλώσεις: Παρακαλώ πείτε για κάθε δήλωση αν είστε υπέρ ή κατά. Ενίσχυση των εξωτερικών συνόρων της ΕΕ με περισσότερους ευρωπαίους συνοριοφύλακες και ακτοφύλακες (% - Υπέρ)

III. ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

1. Κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές

Σταθερά υπέρ των κοινών ευρωπαϊκών πολιτικών τάσσονται για ακόμα μια φορά Έλληνες και λοιποί ευρωπαίοι πολίτες, με την **ελεύθερη μετακίνηση των πολιτών της Ε.Ε.** ώστε να μπορούν να ζουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και να δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά οπουδήποτε εντός της Ένωσης (ΕΛ:92%, ΕΥ27:85%), να βρίσκεται στην πρώτη θέση.

Ακολουθούν (με θετικό πρόσημο) η ανάγκη για κοινή ευρωπαϊκή πολιτική μετανάστευσης (ΕΛ:81% -7, ΕΥ27:71% -2), κοινή πολιτική άμυνας (ΕΛ:79% -9, ΕΥ27:77% -1), κοινή ενεργειακή πολιτική (ΕΛ:77% -11, ΕΥ27:75% -2), κοινή εξωτερική πολιτική για όλα τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. (ΕΛ:76% -9, ΕΥ27:71% -2), κοινή εμπορική πολιτική (ΕΛ:73% -12, ΕΥ27:74% -4) και για μια πολιτική για την ενίσχυση ψηφιακής ενιαίας αγοράς (ΕΛ:69% -3, ΕΥ27:63% -2).

Οι **πολιτικές για τη διεύρυνση της Ε.Ε.** σημειώνουν αύξηση στην προτίμηση των Ελλήνων, ξεπερνώντας το 50% των ερωτηθέντων (ΕΛ:51% +5, ΕΥ27:47% -3).

Η εμπιστοσύνη των Ελλήνων για την Ευρωπαϊκή Νομισματική Ένωση (ευρώ) παραμένει υψηλή, σημειώνοντας ωστόσο μείωση δέκα ποσοστιαίων μονάδων (ΕΛ:71%-10, ΕΥ27:69%-1).

Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές είναι αυτές που διαμορφώνουν το μέλλον των ευρωπαίων και Ελλήνων πολιτών, περισσότεροι από του μισούς Έλληνες (αλλά και ευρωπαίους) πολίτες πιστεύουν ότι η ζωή αυτών που είναι σήμερα παιδιά θα είναι δυσκολότερη από τη ζωή της δικής τους γενιάς (ΕΛ:58%, ΕΥ27:54%).

Η Συνθήκη της Λισαβόνας που τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2009, εισήγαγε την «Πρωτοβουλία των ευρωπαίων πολιτών», ένα θεσμό που προσφέρει τη δυνατότητα σε ένα εκατομμύριο πολίτες της Ε.Ε. να ζητήσουν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προωθήσει μια πρωτοβουλία που τους ενδιαφέρει σε κάποιον τομέα αρμοδιότητας της Ε.Ε. Οι Έλληνες πολίτες, στην περίπτωση που θα ασκούσαν το δικαίωμά τους να χρησιμοποιήσουν την «Πρωτοβουλία των ευρωπαίων πολιτών» (πιθανό ΕΛ:30%, ΕΥ27:29% | καθόλου πιθανό ΕΛ:68%, ΕΥ27:66%), θα το έκαναν σχετικά με τους παρακάτω τομείς: Απασχόληση (ΕΛ:52% ΕΥ27:28%), Θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών της Ε.Ε. (ΕΛ:40%, ΕΥ27:28%), Προστασία καταναλωτών (ΕΛ:36%, ΕΥ27:22%), Μετανάστευση (ΕΛ:35%, ΕΥ27:22%), Εκπαίδευση (ΕΛ:29%, ΕΥ27:26%), Περιβάλλον (ΕΛ:26%, ΕΥ27:32%), Συντάξεις (ΕΛ:25%, ΕΥ27:25%), Φορολογία (ΕΛ:25%, ΕΥ27:18%), Εγκληματικότητα (ΕΛ:20%, ΕΥ27:14%), Κοινή εξωτερική και πολιτική ασφάλειας (ΕΛ:19%, ΕΥ27:16%), Γεωργία (ΕΛ:14%, ΕΥ27:14%), Ενέργεια (ΕΛ:14%, ΕΥ27:23%), Προβλήματα με την εθνική κυβέρνηση (ΕΛ:12%, ΕΥ27:13%), Κινητικότητα των πολιτών της ΕΕ (ΕΛ:10%, ΕΥ27:11%), Τρομοκρατία (ΕΛ:6%, ΕΥ27:10%).

2. Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία

Με σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, στο πλαίσιο μιας Ευρωπαϊκής Συμφωνίας, **η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να δώσει προτεραιότητα** στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την υποστήριξη των αγροτών της ΕΕ (σε σημαντικά υψηλότερη θέση από αυτήν του ευρωπαϊκού μέσου όρου), την καταπολέμηση των πλαστικών αποβλήτων και των πλαστικών μίας

χρήσης, την προστασία της βιοποικιλότητας που κι αυτή βρίσκεται σε αρκετά υψηλότερη θέση σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο και την προώθηση της κυκλικής οικονομίας.

Στον πίνακα παρατίθενται με τη σειρά που ιεραρχήθηκαν από τους Έλληνες και συνολικά τους Ευρωπαίους πολίτες οι στόχοι όπου καλείται η Ευρωπαϊκή Ένωση να εστιάσει κατά προτεραιότητα:

	 EL	 EU27
Ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας	58%	53%
Υποστήριξη των αγροτών της ΕΕ ώστε να λαμβάνουν δίκαιες αμοιβές για να παρέχουν στους Ευρωπαίους οικονομικά προσιτά και ασφαλή τρόφιμα	48%	39%
Καταπολέμηση των πλαστικών αποβλήτων και ηγετικές πρωτοβουλίες στο θέμα των πλαστικών μίας χρήσης των πλαστικών αποβλήτων	44%	44%
Προστασία της βιοποικιλότητας	43%	31%
Προώθηση της «Κυκλικής Οικονομίας», ενός συστήματος που προστατεύει τους φυσικούς πόρους και περιορίζει τα απόβλητα	39%	39%
Στροφή προς μια φιλοδοξία μηδενικής ρύπανσης	33%	27%
Μέτρα για να καταστεί η Ε.Ε. ουδέτερη σε άνθρακα μέχρι το 2050, μειώνοντας τις επιπτώσεις από εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου	31%	28%
Θέσπιση φόρου σε προϊόντα που εισάγονται από τρίτες χώρες, οι οποίες έχουν χαμηλότερα πρότυπα πολιτικής για το κλίμα από ό,τι η Ε.Ε.	25%	21%

IV. COVID-19

1. Διαχείριση της πανδημίας

Η κρίση του κορωνοϊού έχει οδηγήσει την ευρωπαϊκή οικονομία σε μεγάλη ύφεση και για να διασφαλιστεί ότι η ανάκαμψη θα είναι βιώσιμη, ομοιόμορφη, χωρίς αποκλεισμούς και δίκαιη για όλα τα κράτη μέλη, η Ευρωπαϊκή Ένωση κατάρτισε ένα σχέδιο ανάκαμψης 800 δις. ευρώ, με τίτλο Next Generation EU / Επόμενη Γενιά Ε.Ε. για τη στήριξη της οικονομίας μέσω επιχορηγήσεων και δανείων.

Οι περισσότεροι Έλληνες και ευρωπαίοι πολίτες θεωρούν ότι η Ε.Ε. ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά στις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού, αξιολογώντας ως θετικά και αποτελεσματικά τα μέτρα στήριξης της οικονομίας, όπως ελήφθησαν και εφαρμόστηκαν (EL:49% -4, EU27:54%).

Ωστόσο, σχεδόν το σύνολο των Ελλήνων πολιτών (το μεγαλύτερο ποσοστό στην έρευνα) εκφράζει αγωνία για τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού στη χώρα τους (EL: 99%, EU27:89%-4). Η ανησυχία αφορά και στους ίδιους, προσωπικά (EL: 72%-4, EU27:41%-2).

Αναφορικά με τις προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι πρέπει (με σειρά προτίμησης): 1) να δώσει τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη να στηρίξουν τις επιχειρήσεις και τους εργαζομένους που πλήττονται από την πανδημία (EL:50%, EU27:24% +1), 2) να αναπτύξει μια ευρωπαϊκή πολιτική για την υγεία (EL:32% +3, EU27:28% +1), 3) να επιβάλει αυστηρότερο έλεγχο των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε. (EL:28% +5, EU27:18%), 4) να θεσπίσει μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την αντιμετώπιση παρόμοιων κρίσεων στο μέλλον (EL:27% +6, EU27:33%+5), να επενδύσει περισσότερα χρήματα για την ανάπτυξη θεραπειών και εμβολίων (EL:26%, EU27:26% +1), 6) να υποστηρίξει την πρωτοβουλία Παγκόσμιας Ανταπόκρισης στον κορωνοϊό (Coronavirus Global Response) ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση στον εμβολιασμό ή τη θεραπεία σε παγκόσμιο επίπεδο (EL:25% +10, EU27:24%), 7) να ενθαρρύνει το συντονισμό και την

αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών της Ε.Ε., καθώς και μεταξύ της Ε.Ε. και των γειτονικών χωρών (EL:22% +10, EU27:17% +3), 8) να εξασφαλίσει ταχεία πρόσβαση σε ασφαλή και αποτελεσματικά εμβόλια για όλους τους πολίτες της (EL:22% -11, EU27:27% -9), 9) να διασφαλίσει τη διαχείριση και τον συντονισμό ενός στρατηγικού αποθέματος ιατρικού εξοπλισμού, κοινού για όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. (EL:21% +5, EU27:17% +2), 10) να υλοποιήσει το σχέδιο ανάκαμψης Next Generation EU/Επόμενη Γενιά Ε.Ε. για μια βιώσιμη και δίκαιη οικονομία (EL:17%, EU27:15%, και 11) να ενθαρρύνει την μετεγκατάσταση βιομηχανιών στην Ε.Ε. από τις τρίτες χώρες (EL:10% +6, EU27:19% +5).

Έλλειψη ικανοποίησης καταγράφεται για τα μέτρα που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της πανδημίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση (EL:60% -8 υψηλότερο αρνητικό της έρευνας, EU27:42%+5), την ελληνική κυβέρνηση (EL:64% +3, EU27:48% -8) και τις περιφερειακές/τοπικές αρχές στην Ελλάδα (EL:61% -1, EU27:39% -6). Μάλιστα οι ερωτηθέντες εκφράζουν την ανησυχία ότι στο μέλλον δεν θα παρθούν οι σωστές αποφάσεις από την Ε.Ε. σχετικά με την πανδημία του κορωνοϊού (EL:48% -7, EU27:37% -2).

Ωστόσο, τα μέτρα περιορισμού για την αντιμετώπιση της πανδημίας από τις Αρχές στην Ελλάδα αξιολογούνται ως δικαιολογημένα από τον έναν στους δύο Έλληνες πολίτες (δικαιολογημένα EL:50% -7, EU27:69% -4 | μη δικαιολογημένα EL:49%, EU27:30).

Τέλος, Έλληνες καθώς και οι υπόλοιποι ευρωπαίοι πολίτες πιστεύουν ότι η Ε.Ε. πρέπει να διαθέτει τα κατάλληλα μέσα ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίζει στο μέλλον πιο αποτελεσματικά, κρίσεις όπως αυτή της πανδημίας του κορωνοϊού (EL: 98% το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό της έρευνας μετά την Κύπρο -99%-, EU27:83%-1).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρούσα έρευνα βρίσκει τους πολίτες της Ελλάδας και της Ε.Ε. ανάμεσα στην ελπίδα για τον τερματισμό της πανδημίας του κορωνοϊού με την ευρεία εφαρμογή του εμβολιασμού, πριν τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, καθώς και πριν την ενεργειακή κρίση που προκάλεσε πρωτοφανή άνοδο των τιμών, του πληθωρισμού και του κόστους διαβίωσης.

Στα τέλη του 2021 και κατά το πρώτο δίμηνο του 2022, γίνονται ιδιαίτερα αισθητά η αύξηση του κόστους της ενέργειας, καθώς και οι αλυσιδωτές επιδράσεις που οδηγούν σε ανατίμηση αγαθών και υπηρεσιών. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών συνεχίζει να θεωρεί ότι μόνο εντός της Ε.Ε. μπορεί η χώρα να αντιμετωπίσει καλύτερα το μέλλον, καθώς της παρέχεται ένα πλαίσιο ασφάλειας και επιδίωξης κοινών συμφερόντων. Ενισχυμένη εμφανίζεται επιπλέον η πεποίθηση ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει τα εργαλεία και κυρίως τη δύναμη να υπερασπίζεται τα συμφέροντα των πολιτών της στην παγκόσμια οικονομία. Χαρακτηριστικό -ως προς το συμβολικό χαρακτήρα της Ε.Ε. και ως κοινού τόπου αναφοράς- είναι ο πολιτισμός (έναντι της οικονομίας που περνά στη δεύτερη θέση), ως σημαντικότερου στοιχείου που ενισχύει την αίσθηση του «ανήκειν».

Οι Έλληνες, στην πλειονότητά τους, βρίσκουν ότι η ελληνική οικονομία είναι σε άσχημη κατάσταση και θεωρούν ότι ποιότητα της ζωής τους έχει χειροτερέψει. Υγεία, οικονομία, ανεργία και αύξηση του κόστους διαβίωσης, εντοπίζονται ως οι σημαντικότερες προκλήσεις για την Ελλάδα στην παρούσα περίοδο.

Στο πεδίο της διαχείρισης της πανδημίας, οι περισσότεροι Έλληνες (και ευρωπαίοι πολίτες) θεωρούν ότι η Ε.Ε. ανταποκρίθηκε αποτελεσματικά στις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού. Η πλειοψηφία όμως των Ελλήνων (σε αντίθεση με τους ευρωπαίους πολίτες) δηλώνει μη ικανοποιημένη από τα μέτρα που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της πανδημίας τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, τα μέτρα περιορισμού για την αντιμετώπιση της πανδημίας από τις Αρχές στην Ελλάδα αξιολογούνται ως δικαιολογημένα από τον έναν στους δύο Έλληνες πολίτες.

Η μέριμνα για το περιβάλλον φαίνεται να απασχολεί σε αρκετά υψηλότερο βαθμό τους Έλληνες συγκριτικά με την προηγούμενη περίοδο. Πλέον, οι Έλληνες πολίτες υποστηρίζουν στον ίδιο βαθμό με τους ευρωπαίους πολίτες την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη στήριξη των αγροτών της ΕΕ (σε σημαντικά υψηλότερο βαθμό από αυτόν του ευρωπαϊκού μέσου όρου), καθώς και την καταπολέμηση των πλαστικών αποβλήτων και των πλαστικών μίας χρήσης.

Σε σχέση με το μέλλον της Ε.Ε. όπως διαμορφώνεται από τις κοινές ευρωπαϊκές πολιτικές, η ελεύθερη μετακίνηση των πολιτών της Ε.Ε. ώστε να μπορούν να ζουν, να εργάζονται, να σπουδάζουν και δραστηριοποιούνται επιχειρηματικά οπουδήποτε εντός της Ένωσης, χαιρεί και πάλι πλήρους αποδοχής από τους Έλληνες. Με

υψηλό θετικό πρόσημο ακολουθούν η ανάγκη κοινής ευρωπαϊκής πολιτικής για τη μετανάστευση, την άμυνα, την ενέργεια, και τις εξωτερικές υποθέσεις.

